

[Wilhelm]

os. Det er blot sådan, at hvis vi nu skal til at behandle lovovertrædelser efter dette kapitel i straffeloven om kønssædeligheden som nævningsager, som de hidtil er blevet, selv om strafferammen nu er blevet 6 år, må vi gøre opmærksom på, at der er to små bitte afsnit i det kapitel, hvor strafferammen i forvejen er 6 år, og hvor forholdene er så parallelle med det, vi her behandler, at vi simpelt hen fandt det ulogisk ikke at tage dem med. Det drejer sig formodentlig om mindre end en håndfuld sager om året, så det er ingen udvidelse af nogen som helst kvantitativ betydning.

Men hvis det af principielle grunde står som en udvidelse, som f.eks. de konservative, de radikale eller andre er betænkelige ved, og som kan få dem til at lade være med at støtte denne opretholdelse af nævningebehandling af de tre kategorier, der her primært er tale om, så kan man for os gerne hævde dem ud igen.

Det, der for mig at se er afgørende, er, at når denne lov træder i kraft den 1. juli 1981 og nævningebehandling dermed er væk for voldtægtssager, røverisager og brandstiftelsessager efter de almindelige stk. 1-regler, så er den væk; så bliver den ikke genindført, hvor meget fru Ebba Strange end får overtalt justitsministeren til at tage en drøftelse om lægmandselementet i retsplejen. Den er væk, og det er et nyt og stort led i en systematisk nedbrydelse af nævningeinstitutionen, som har foregået, siden disse ting blev indført omkring århundredskiftet.

Hver eneste gang støder vi på, at dommerstanden, at justitsministeriet og nu altså også en hel stribe partier siger: ja men vi har da sympati for lægmandselementet i retsplejen, men der er nu nogle ting, der taler imod, og resultatet har været en systematisk indskrænkning af nævningeinstitutionens virkeområde.

Hvis fru Ebba Strange mener det alvorligt, at hun i stedet vil have domsmandsretter med så mange domsmænd, at de ikke lader sig tyre af den juridiske dommer, der sidder med ved voringen, lader sig tyre på samme måde, som vi fik et udmærket indblik i i den TV-udsendelse, »Retten er sat«, om et helt andet sagsforhold, der blev sendt for nogle uger siden, hvor den gode dommer sandsynligvis slet ikke var sig bevidst, i hvilket omfang han påvirkede de to domsmænd, men

hvor det var klart for enhver ikke-juridisk dommer, som så den udsendelse, at der skete en meget, meget kraftig manipulation med de domsmænd, altså hvis fru Ebba Strange virkelig mener, hun vil have styrket domsmandselementet ved at udvide antallet osv., er vi jo i samme situation som med nævningetinget, nemlig at advokaterne i disse sager selvfølgelig i meget høj grad vil tale til nævningene. Vi er tilbage ved det, der har været grundlæggende for nævningeinstitutionen: i en hel række sager med meget alvorlige domme – og det er dette her stadig væk; der vil ikke ændres noget i den praktiske strafudmåling, og det tror i hvert fald heller ikke SF på efter fru Ebba Stranges indlæg – er vi tilbage ved den gamle gode begrundelse for nævningeinstitutionen, nemlig at vi skal have almindelige menneskers, den almindelige befolknings, bedømmelse af disse forhold med i betragtning.

Hvis der er noget galt med den almindelige befolknings bedømmelse af røverisager, af voldtægtssager, af brandstiftelsessager, er der ingen genvej, for det, der kommer til at præge lovgivningen, kommer til at præge strafudmålingen osv., bliver alligevel, hvordan pressen, offentligheden, læserbrevene tager på disse sager, hvordan man kan fornemme den folkelige opfattelse af disse forhold. De bør være repræsenteret ved nævningedomstolene. Vi finder, det er – jeg kan ikke lide de store ord, men alligevel – temmelig katastrofalt, at man indskrænker nævningeinstitutionen væsentligt som en bivirkning af nogle andre ting, som mange af os går ind for.

Vi kan konstatere, at venstre ikke vil stemme nej til vores ændringsforslag. De begrundede ikke rigtig, hvor langt de egentlig var enige, men havde altså en eller anden sympati for det og har måske samme begrundelse som de konservative: at de ikke kunne overskue udvidelsen.

De konservative havde, så vidt jeg hørte, kun den indvending, at der var en udvidelse, de ikke kunne overskue, men ellers var de vistnok stort set principielt enige i, at nævningeinstitutionen ikke skulle indskrænkes som en bivirkning af dette lovforslag.

De radikale havde sympati for nævningeinstitutionen, og det var også noget med, at man gerne ville se det i en større sammenhæng og tage det op senere, men ikke kunne overskue udvidelse, og SF ligesådan.